

državne zastave. List nosi datum kongresa, 18. julija 1920. Na uvodnem mestu je članek tov. M. Jovića: Učiteljska Jugoslavija. Na to sledi pod naslovom „Prvaci jugoslovenskog učiteljstva“ članki in životopisi jugoslovenskih učiteljskih prvoboriteljev, in sicer: Mihailo Jović, učitelj i književnik (s sliko), Uroš Blagojević, biv. predsednik Gl. Odbora Učit. Udruženja (s sliko), † Dimitrije J. Putniković, Mihailo Stanojević, urednik „Učitelja“ (s sliko), Dimitrije Sokolović, predsednik Glav. Odbora Učit. Udruženja (s sliko), Jovan P. Jovanović, učitelj urednik „Prosvete“, Ivan Filipović (s sliko), Davorin Trstenjak (s sliko), Stjepan Basariček (s sliko); o učiteljstvu in organizaciji v Sloveniji prinaša poseben članek „Jugoslavenski pokret učiteljstva u Sloveniji i zaposjednutim krajevima“, ki vsebuje tudi podatke o delovanju in slike Luke Jelenca, predsednika „Zaveze jugoslov. učit. v Ljubljani“ in Engelberta Gangla, kot prvoboritelja slovenskega učiteljstva.

Istotako je izšel „Učitelj“ v povečani slavnostni izdaji, kot spomenica I. kongresa udruženja učit. SHS s sledečo vsebino: M. Stanojević: Dobro došli! Dr. M. Šević: U znaku ujedinjenja; nadalje slede razprave iz obče pedagogije, eksperimentalne ped., psihologije, etike, higijene, iz šolskega delovanja, prosvetne kronike, šola in učiteljstvo, književni pregled in beleške. Vse razprave tvorijo bogato vsebino pedagoško-znanstvenega značaja.

Sklep.

Za nami so dnevi slave in lepote, pred nami je leto zopetnega dela in truda! Ustanovljeno imamo Unijo jugoslovenskega učiteljstva, po kateri smo vsi toliko hrepeneli. Nobeno človeško delo ni popolno. Zato tudi ne trdimo, da bi bil popoln temelj, na katerega smo postavili v Beogradu svoje Udruženje. Treba bode popravljati in izboljševati, da se čim bolj približamo temu svojemu učiteljskemu idealu. Z dobro in resno voljo in z združenimi silami dosežemo i to!

Na svidenje čez leto dni v kraljevskem Zagrebu ali v beli Ljubljani!

Gustav Šilih:

Reforna učit. izobrazbe.*

Stojimo v znamenju neprestanega bojevanja. Še vedno ni docela končan naš boj. ki smo ga bili dozdati mi, pred nami pa nepreštete učiteljske generacije. Še vedno ni odmerjena čista in neprikrajšana pravica onim, ki jih pošilja zmagozorni pohod kulture v prve vrste, da pripravljajo zla za nieno setev, da zrahliajo pretrde grude. Kter ere boi za oustanek, za najormitivneše človeške potrebe, za vsakdanji kos kruha. tam za enkrat ni mesta za kaj drug boi: boi na nož se mora vršiti tako dolgo, dokler ni znava na tej ali oni strani. — Boi še ni dobojevan docela, ali najokrutnejša faza niezovega trdega gospodovanja je končana, in nameten, dalekoviden vojskovodja dela že med prvo bitko pridrave za drugo, snuje načrte, zbira material in rezerve.

In na nas je, da smo si v enem popolnoma na lasnem: **naivaznejša in najodločilnejša bitka našega stanu še ni dobojevana.** ko se z majimi izjemami držnih partullerjev niti začela ni ker ii more šele boi za kruh ustvariti potrebne predpzoio. Mislim boi za reforno učiteljske izobrazbe.

Podolna enakopravnost z drugimi državnimi uradniki, uvrstitev v kategorijo

* O priliki zadnjega zborovanja učiteljskega društva za Maribor in bližnjo okolico sem predaval o reformi učiteljske izobrazbe pod nadpisom „**Člji učit. izobrazbe**“. Naprošen sem bil, da priobčim predavanje v „Uč. Tov.“, kar pa iz več razlogov opuščam. Predvsem je za tednik referat preobširen; razen tega nameravam izdelati tekom prihodnjega šolskega leta obširnejšo študijo, ki bo poizkušala pokazati razvoj višje učiteljske izobrazbe v inozemstvu, zlasti v Ameriki ter bo obenem podajala naše detailirane zahteve, prilagojene razmeram. Danes objavljam samo uvodne besede in v kratkih potezah načrt prehodne ter končne reforme izobrazbe jugoslovenskega učiteljstva. Kot vir sta mi služili zlasti reviji „Lehrerbildung“ l. 1919, in „Le Paedologium (Bulletin trimestriel de la Faculté Internationale de Pédologie de Bruxelles)“ l. 1913., program pedagoške visoke šole „Teachers College (School of Education)“ v New Yorku ter program pedagoške akademije „Institut J. J. Rousseau (Ecole des Sciences de l' Education)“ v Ženevi. Pred očmi sem imel seveda in prvi vrsti slovenske razmere. Želeli bi bilo, da razpravljajo vsa učiteljska društva o reformi učiteljske izobrazbe kar najtemeljiteje in stavijo slične resolucije s primernimi izpreminjvalnimi predlogi.

B je zaenkrat naš naibližii cilj, ki ga moramo doseči in ga bomo tudi dosegli. če se bo izražala naša volja v mogočno strnjeni falanგი organiziranega učiteljstva. če bomo stali za našimi zahtevami, kakor nepremična stena, ki je ne more razrahljati, še manj pa razrušiti noben naskok strankarskih strasti. Kje je sila, ki bi se uspešno zoperstavljala tako mogočni volji tisočev inteligentnih in zmožnih glav v narodu.

Seveda je predvsem potrebno, da dokažemo svetu, da smo nekaj in da znamo nekaj in da nas ni volja ostati za večne čase v mlakuži, kamor nas je porinil stari sistem in nas neprestano riletta strankarska strast ter le prečesto lastna nevednost in brezbriznost. Delo posameznih delavcev ne more uspevati, če ni z njimi vsa množica, ki pomaga in izvršuje ona dela, katerih neza bi bila za poedine rame pretežka. V vseh srcih mora zagoreti vodilna ideja našega stanu, ki se glasi: Naprej, navzgor, kvišku!

Slovenskega učitelja imenujejo radi idealista, še rajši, se pa z neke vrste trpko naslado sam naziva tako. Meni se zdi to povsem neopravičeno: ali razumevam pojem idealizma napačno jaz, ali pa ga zlorabljaio tisti, ki ga imajo v ustih ob vsaki potrebi in nepotrebi priliki. Zakaž v tem ne morem videti idealizma, vrednega učiteljstva, če čakamo in mirno trpimo, kakor pač nanese ta usoda in slučaj. Vzgojitelji te bojevniki! Njegovo delo je boi do brega s slabim, luč prinaša tia, kjer vlada tema. Sam mora biti močan in čil, če hoče vzbuditi moč drugod, poznati mora vsa pota in steze, ki vodijo po ovinkih ali pa tudi naravnost do cilla.

Moderne vzgojne znanosti mu kažejo neštivilno poti, dozdati skritih in nepoznatih, v skrivnostopolno kraljestvo človeške duše. Toda spoznavati jih mora, ali se vsaj truditi, da jih spozna.

S težkim srcem moram reči, da je naša največja nanaka naša indolencia v vprašanjih, ki so že pred deset in več leti začela pretresati ves pedagoški svet in ga še pretresajo. Naši naibližii sosede nišejo in govorijo o tem, njihovo časopisje je polno tozadevnih polemik, pri nas pa groben molk. Spominjam se še tistega časa, ko je eden naših nainteligentnejših tovarišev v našem pedagoškem glasilu seznanjal učiteljstvo z raznimi zastopniki modernih vzgojnih stremiljen: kaj ga niso nahrušili, da goni vedno eno in isto, da samo prepisuje in kaj vem, kaj še vse... Take stvari lahko vzamejo človeku veselje, no hvalabogu niemu ga niso. Ali to so samo osamljeni klicarji na neobljudeni cesti... Tupatam omeni še kak drug strokovni list prav boieče stremiljenje in zahteve po višji učiteljski izobrazbi, po pedagoškem delu tam zunaj v širokem svetu, notem pa spet vse utihne in učiteljstvo spi kraj Matijaževu spanje in čaka, da pride innak, ki ga osvobodi. In kdo ve, če ne bi bil velik del te speče armade nevoljen in razžaljen, češ, dobro nam je bilo tako, kaj nas budiš?

Te besede so truke, toda hotel sem boi odkritosrčen in povedati enkrat, kar že dalj časa opazujem, kar me muči in pobija in z menoi vred veliko množimo enakomislečih. Pobiti me, ali pobiti me ne more, ker verujem v moč našega stanu, ker trdno pričakujem, da pride prej ali slei mogočen razmah, ki osvobodi in razklene zanrte sile.

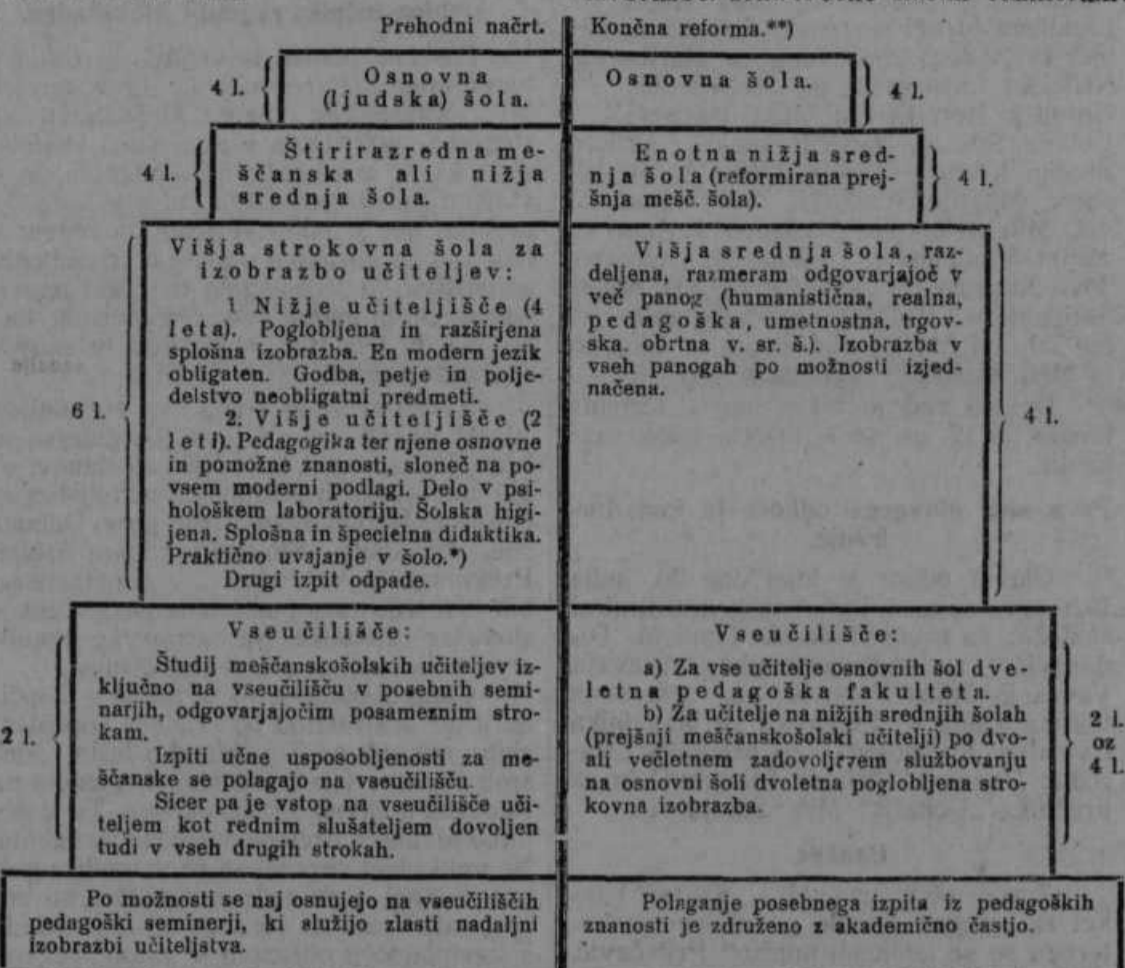
Pogleimo kamorkoli, vsepovsod izvanredno živahno življenje in gibanje na pedagoškem in šolskem polju. V Nemški Avstriji preosnavljajo dunajsko »Lehrerakademie« pod vodstvom eksperimentnega psihologa dr. Kammel-a v »Lehrerhochschule«, na Češkem zahteva učiteljstvo isto. Politiki že imajo v Varšavi takozvano višje učiteljske, da ne govorim o razvoju šolstva in učiteljske izobrazbe v drugih evropskih državah. In pri vsem tem tudi v teh državah učiteljstvo gmočno še ni doseglo vsega, kar ie zahtevalo. Toda v niem živi lasna zavest: boi za materialno izboljšanje mora biti tesno združen z bojem za višjo učiteljsko izobrazbo in mora kulminirati v zahtevi: **učiteljem univerzoi!**

Marsikomu se seveda zdi ta zahteva docela neopravičena in vsega pobijanja vredna; saj se baie celo v naših vrstah najdejo ljudje, ki govore, da učitelj ne sme biti »preveč študiran.« Za take — saj so le s sistemom prišli v naš stan, ki ni in ne more biti njihov stan — niso naše zahteve niti moie besede. Le tistim veljajo, ki hrepenijo za tem, da se dvigne ves stan na tisto višino, ki mu gre kot učečemu stanu. In to ie dosegljivo le, če nam ie dana možnost akademične izobrazbe.

»Človeštvo gleda kvišku. Od tam si jemlje svoje ideale; le to, kar pride od zgorai, se mu zdi posnemanja vredno.

Kdor hoče vzgajati, ne sme samo stati na višini, nego drugi ga morajo na višini tudi videti. Naiboliši in naipridnejši delavec, ki mu manjka avtoritete ie Sisvohus, Učiteljski stan, ki dobiva svojo izobrazbo v posebnih, kot slabše označenih zavodih, pa naj bodo še tako dobri, ne more priti med izobraženci nikdar do prave veljave.*)

Druge, enako tehtne besede, mnenja in nazore naidličnejših pedagogov in filozofov sveta za enkrat opuščam ter prehatam k stvari sami.

Pripomba: Kierkoli so imenovani le učitelji, velja samoumevno isto tudi za učiteljice, seveda primerno izpremenjeno z ozirom na žensko vzgoio.

Resolucije, ki jih ie učiteljsko društvo za Maribor in bl. okolico, soglasno sprejelo, se glasio:

1. Jugoslovensko učiteljstvo se zave da nomaniklivoiti sedanje učiteljske izobrazbe in nedostatkov samoizobrazbe; zato zahteva, da delujejo vsi poklicani faktorji na to, da se ustanovi posebna učiteljska visoka šola (pedagoška fakulteta).

2. Za prehodno dobo zahteva razširjenje sedanega učiteljska v 6 letnikov. Učiteljske postani višja strokovna šola za izobrazbo učiteljev. Vstop na učiteljske boi dovoljen brezpogojno le absolventom 4razredne meščanske ali nižje srednje šole. Zato pa se naj osnujejo 4razredne meščanske šole v vseh krajih (v vsakem sodnem okraju vsaj ena), da se s tem omogoči izobrazba otrok revnejših sloiev, iz katerih se zlasti rekrutira učiteljski naraščaj. Zadnja dva letnika bodita namenjena izključno strokovni izobrazbi odgovarjajoči mederni pedagoški znanosti, prvi štirie pa poglobljeni splošni izobrazbi (v obsevu višje srednje šole). Kot začetek reforme naj se nemudoma ustanovi 5. letnik.

3. Končna reforma učiteljske izobrazbe na boi zvezana z reformo šolstva sploh. Prvi predpogoi ie enotna nižja srednja šola (ali kakor so io imenovali z drugimi imeni: višja osnovna šola, strokovno-osnovna šola, t. i. reformirana sedanja mešč. šola.) Vsak učiteljski kandidat absolvirai enotno nižjo srednjo šolo, pedagoški oddelek višje srednje šole in zaključni svojo izobrazbo na dvoletni pedagoški fakulteti. Učitelji nižjih srednjih šol (sedanji meščansko-školski učitelji) se naj izobrazujejo v svojih strokah v posebnih seminarjih na vseučilišču dve leti dalje.

4. Naučna uprava naj skrbi za to, da se zahtevane reforme čimprej uveljavijo. Na učiteljska naj pošilja že sedai naibolišje pedagoško izobrazbene učne sile.

5. Vse učiteljske organizacije (brez razlike svetovnega naziranja) se naprošajo, da razpravljajo o teh predlogih in zahtevah ter začneio boi za njih skorajšnje uresničenje

* Schulkämpfe der Gegenwart, stran 107/108.

** Tudi drugi, za delovanje učitelja izven šole pomembni predmeti sodijo sem. N. dr. dramaturgija, zadrudištvo itd.

** Tu sem se oziral zlasti na predloge naših zastopnikov pri ponesrečenj lanskoletni šolski anketi.

Ali ste že pristopili kot član (članica) k Tvornici uči?

Pomagajte vrtnaricam!

Skoro v vsakem „Učiteljskem tovarišu“ čitamo, kako se pritožuje ta in oni, kako vsak išče svoje pravice, kar je popolnoma prav. Prav je, da se višji faktorji potegujejo zanje, ni pa lepo, da se pozabi na vrtnarice, katere vse svoje moči žrtvujejo mladini in narodu! Ali ni vrtnarica tudi vzgojiteljica? Vrtnarica podaja otroku vse ono, kar zamore mlada duša sprejeti. Uči ga spoznavati vse, kar ga obdaja, odpira mu duh, vedri in blaži srce. Lepo ni, da se vrtnarico, ki mora imeti zadostno predizobrazbo, ki mora vršiti pod strogim nadzorstvom prakso in konečno položiti pedagoški izpit, tako prezira kot kako pestunjo. Zanje se nikdo ne zmeni, niti oni, ki bi jo morali z dušo razumeti.

Vrtnariški stan ni tako lahek kot se navidezno kaže, češ, v vrtcu se samo igra! Da, igra se, toda vsaka kretinja je združena z učenjem! Mnogokrat se sliši, da je vrtnarica nepotrebna. Nepotrebna je morda otroku, kateri ima izobraženo mater, toda vse žene niso imele sreče brisati dolgo šolskih klopj, večina je priprostitih mater in tem je vrtnarica prepotrebna kot je pozneje potrebna ljudska učiteljica.

Zakaž se dela od strani višjih oblasti krivica vrtnaricam, ki imajo srčno željo ščititi deco od zorne mladosti in tako ohraniti narodu zdravo jedro, v katerem je naša bodočnost!

Morda mislijo oni, ki prejemke dele, da vrtnarica nima želodca ali pa, da lahko stanuje v kakj kleti! Prosim, vrtnarica ie tudi človek in vsakemu človeku ie sveta dolžnost, da si izboljšuje svoj stan. Tako so tudi vrtnarice poslale pred tremi meseci notom „Učiteljske Zaveze“ prošnjo, da naj se jim vendar zboljša stanje, toda o odgovoru ni ne duha ne sluha. Draginja narašča dnevno in kljub temu, da vsi časopisji že nekaj časa hohnajo, da cene padajo, se godi nasprotno.

Vrtnarice naneto čakajo rešitve, ker se res ne da več živeti, saj ie vsaka služkinja, če se računa, boljše plačana kot vrtnarica. „Učiteljska Zaveza“ prošnja, da bi poizvedela, kaj ie z vloženo prošnjo in da uradno k skorajšnji ugodni rešitvi.

Vrtnarica.

Umetnost in vzgoja.

Piše prof. Fr. Suher.
(Dalje.)

Razvijajmo čomačo umetno obrt!

Z vso svojo osebnostjo nastopa ta apostel umetnosti in socializma proti bedi svojega časa in s „plamtečo“ navdušenostjo in proroško energijo kliče po lepoti, naravi in nrvnosti“. J. Ruskin je oznanjevalec evangelija lepote in oseb-

nosti. Lepota mu je pravost in vera. In vera je višek človeške lepote. Apostol je umetnosti in svetnik, ki človeštvo kaže nova pota do miru. V naravi išče lepoto in uči, kako jo je najti. Iz nje izvira umetnost in prava umetnost naj bode rešiteljica moderne družbe. — Samo pobožno mišljenje more ustvarjati pristne umotvore. Zato govori o arhitekturi „zbrane pobožnosti in spomina“ in le ta nam more primesti blagoslova.

Vsaka umetnost naj nas veseli in vsak okrasek. Zato govori o **lepoti cerkva**. Pravi, da bi v vsakem mestu Angleške mogla stati mramornata cerkev, če bi se le desetina tega, kar se da letno za hišno opravilo, porabilo v ta namen. „Ne zahtevam za vas mramornate cerkve, sploh nobene iz mramorja zaradi mramorja, ampak zaradi mišljenja, ki jo da staviti. — Ni nam treba cerkve, ampak požrtvovalne vdanosti, ne daru ampak podarivanja.“ Dalje govori o resnici in poštenosti v umetnosti, zlasti v stavbarstvu. Če je tudi stavba **revna in nezatna**, ni treba, da bi sramotila umetnost in varala z nepristno snovjo ali nepošteno konstrukcijo. Zato naj bode pravo delo ročno delo. Neresnica in lažnjiv blešč sta nastala na tleh strojnega dela. „Element, ki daje delu dostojanstvo in moč in ki dviga človeško dušo, je umetniški. Element, ki delo sramoti in delavca sramoti in ponižuje, je mehanični.“ Vsako delo naj ima na sebi pečat osebnosti, znamenje človeškega dela. Tako bode delo umetnost. „Življenje brez dela je zločin, delo brez umetnosti pa je poživiljenje.“

Ves kulturni svet vpoštevata ta Ruskinova načela. Meni se zdi, da še nismo preveč od njih oddaljeni. — Pa ko bi ne bila prišla svetovna vojna, gotovo bi nas bila zamorila šapa velike industrije našega sosesa, ki nam je gospodoval. Na našem trgu že vlada židovska samopašnost in velikoindustrijska nepoštenost. Ribničar in Kropar se unikaša s trga. Idrinja še vztraja, pa še komaj tekmuje v invaziji s tujim blagom. Pristno zlato imamo doma, pa čestokrat jemljemo tuje, mačje zlato. Z navdušenjem, plantičim rodoljubjem stopa naš učenjski svet na plan ob prerodu našega trojednega naroda. Krasna, zdrava, nezasmetena je niiva, ki jo bo oral. Važna pa je tudi naloga, ki jo je prevzel, da se nam ne vtihotapi na naše kulturno torišče tuj sovražnik in nam ne naseje ljulke v našo zdravo, šele komaj vzklilo pšenico.

William Morris in Walter Crane sta izvršila Ruskinov evangelij. Morris misli: **Delavec mora biti zopet umetnik** kakor nekdanj. Ta načela so vladala v starih časih. „Okrasek ima dva velika smotra: naj vlije ljudem veselje do reči, ki jih moramo rabiti in naj jim vlije veselje do reči, ki jih moramo na vsak način narediti.“ Naša naloga naj bode, zemlji lepoto varovati in delujočemu človeku toliko brezdelnega časa priznati, da more svojemu priloženemu hrepenenju po lepoti ustreči. Kruta vojna nas je oropala najlepših biserov upodablajoče umetnosti. Srce nam krvavi po njih. Naš je bil Trst, „največje slovensko mesto“ in ž njim bazilika sv. Justa, krasen zgodovinski spomenik. Naša sta bila Poreč in Pulj z rimskimi tempeljni, loki, z znamenito areno in baziliko. Naša je bila Gorica z Qureglijevimi freskami v stolnici. Mnogo umetnin hranijo druge cerkve v zasedenem ozemlju. Ne pozabim med drugimi n. pr. cerkve v Moščenicah. Bog nam bo dal v bodočnosti, kar je našega. Več nam ni treba! Naj govori naše Gosposvetsko polje o naši slavi! V vsaki cerkvi širne domovine so umotvori vredni, da jih štujemo. Koliko fresk je uničil kist neveselja zidarja!

V mestih imamo velike zaklade že pod varstvom večših rok, male in večje muzeje v Ljubljani, Mariboru, Ptuju, Celju. Duhovništvo nam je ohranilo v cerkvah mnogo umetnin. Vse to moramo hvaležno vpoštevati.

Ne pozabimo lepih, velikih cerkva v Gornjem Gradu, na Ptujski Gori in še mnogo drugih malih na skritih krajih, na katere je treba opozoriti.

Torej gradiva dosti, da se nam širijo prsa, divi oko in nam plameni srce. Le spoznanja nam je treba; ponosni moramo biti, da so naši zakladi, Ljubljana seveda prednjači in je tudi v umetniškem oziru vsled obilnosti lepih umotvorov srce Slovenije.

Sovražna roka nam je odtrgala najlepši kos zemlje, tiste zemlje, kjer je tekla naša najboljša kri in nas oropala naše umetniške lasti. Vzela nam je pristni slovenski rod v Zilski dolini, kjer še žive stare šege, se še nosi narodni kroj kot pričča narodnega ponosa in pristnega narodnega okusa. Tudi to, Bog daj, naj bi nam vrnila bodočnosti!

Še pa stoji naše snežne in zelene gore, še šumé naše reke, naši slapovi še škropé mavrične svode, še pljuskajo bistri

valovi jezer ob slikovito bregovje; še nosi naše brhko dekle avbo in ošpetelj; še stoji ob potih, na vaseh in v mestih zgodovinski spomeniki. Glejmo, da nam te bisere naše domovine ne pokvari tuja roka, tuj vpliv, kakor nas je oropal najzavednejših in najlepših delov našega naroda in njegove umetniške lasti!

Gotovo se bodo dale spraviti v sklad potrebe naroda po industrijalnih napravah s potrebami umetniške vzgoje, estetskega čuta in čuvanja naravnih in umetniških krasot in zanimivosti. (Dalje prih.)

Pristopite k „Jugoslovanski Matici!“

Iz naše organizacije. Skupne zadeve.

Delegate za delegacijsko zborovanje Udruženja jugoslovanskega učiteljstva, poverjeništvu Ljubljana dne 28. avgusta v Mariboru je nadalje prijavitilo:

III. Učiteljsko društvo za Kočevski okraj:

- 6. Štefančič Fran — Vel. Lašče.
- 7. Šiška Ana — Ribnica.
- 8. Vrbič Mihael — Sodražica.
- Namestnika:
- 5. Lovšinova Iva — Ribnica.
- 6. Jaklič Jože — Dolenja vas.

IV. Učiteljsko društvo za Litjski okraj:

- 9. Bezeljak Ivan — Žalna.
- 10. Levstik Janko — Zagorje ob Savi.
- 11. Pelko Matija — Toplice pri Zagorju.
- Namestnika:
- 7. Liliija Vekoslav — Polšnik.
- 8. Levstikova Mimi — Zagorje ob Savi.

V. Ljubljansko učiteljsko društvo.

- 12. Skulj Fran — Ljubljana.
- 13. Blaganje Janko — Ljubljana.
- 14. Dimnik Ivan — Ljubljana.
- 15. Fegic Bogomir — Ljubljana.
- 16. Waschtetova Ilka — Ljubljana.
- Namestniki:
- 9. Zupančičeva Vita — Ljubljana.
- 10. Plesničar Pavel — Ljubljana.
- 11. Skulj Andrej — Ljubljana.
- 12. Grum Rado — Ljubljana.
- 13. Sodnikova Marija — Ljubljana.

VI. Učiteljsko društvo za Maribor in bližnjo okolico.

- 17. Humek Dragotin — Maribor.
- 18. Štupca Antonija — Maribor.
- 19. Tomažič Ivan — Maribor.
- 20. Grčar Viktor — Maribor.
- Namestniki:
- 14. Levstikova Jela — Maribor.
- 15. Šilih Gustav — Maribor.
- 16. Škof Fran — Maribor.

VII. Učiteljsko društvo za mariborski šolski okraj:

- 21. Godčeva Marija — Limbuš.
- 22. Knaflič Radoslav — Radvanje.
- 23. Košutnik J. — Št. III.
- Namestniki:
- 17. Konečnikova Frančiška — Selnica ob Dravi.
- 18. Lebenova Rozina — Selnica ob Dravi.

VIII. Učiteljsko društvo za pliberški okraj:

- 24. Močnik Peter — Pliberk.
- 25. Okorn Vinko — Tolški vrh.
- 26. Macarol Jožef — Dravograd.
- Namestniki:
- 19. Doberšek Drago — Suha.
- 20. Pišekova Fani — Šmilhel.
- 21. Štihova Josipina — Guštanj.

IX. Učiteljsko društvo za radoviški okraj:

- 27. Baraga Janko — Koroška Bela.
- 28. Weit Franc — Jesenice.
- 29. Baeblerjeva Alojzija — Bled.
- Namestnika:
- 22. Šemerl Ivan — Lesce.
- 23. Majcenova Ruža — Boh. Bistrica.

X. Učiteljsko društvo za slov.-bistriški okraj:

- 30. Sabati Josip — Gor. Polskava.
- 31. Brglez Franc — Slov. Bistrica.
- Namestnika:
- 24. Karbaš Franc — Slov. Bistrica.
- 25. Rainer Josip — Gor. Polskava.

XI. Učiteljsko društvo za slov.-graški okraj:

- 32. Schechel Alojzij — Slov. Gradec.
- 33. Grum Franjo — Sv. Florjan - Dolč.
- Namestnika:
- 26. Vaupotova Antonija — Slov. Gradec.

XII. Učiteljsko društvo za šoštanski okraj:

- 34. Stopar Vinko — Velenje.
- 35. Skala Anton — Topolšica.
- Namestnika:
- 27. Vrečko Martin — Šoštanj.
- 28. Trobejeva Cilka — Šoštanj.

XIII. Učiteljsko društvo za Prekmurje:

- 36. Požegar Avgust — Gederovci.
- 37. Gnušova Amalija — Lipa.

Namestnik:
29. Jurko R. — Murska Sobota.

XIV. Učiteljsko društvo za celjski okraj.

- 38. Sivka Anton — Št. Jurij ob juž. žel.
- 39. Černež Ivan — Celje.
- 40. Schreinerjeva Ljudmila — Št. Jurij ob j.z.
- 41. Voglar Franjo — Celje.
- Namestniki:
- 30. Zagar Franjo — Celje.
- 31. Rismal Melhijor — Žalec.
- 32. Knezova Roza — Celje.
- 33. Gobec Vekoslav — Celje.

XV. Učit. društvo za kamniški okraj:

- 42. Petrovc Tomo — Jarše pri Domžalah.
- 43. Praprotnik Mirko — Homec.
- Namestnik:
- 34. Šmajdek Ivan — Krtina.

XVI. Učit. društvo za kranjski okraj:

- 44. Luznar Franc — Primskovo.
- 45. Lajovic Albin — Tržič.
- 46. Zahrastnik Vinko — Škofja Loka.
- Namestnica:
- 35. Zalokarjeva Julka — Kokra.

XVII. Pedagoško društvo v Krškem:

- 47. Hočevnar Maks — Krško.
- 48. Dr. Romih Tomaž — Krško.
- 49. Golob Janko — Raka.
- 50. Bercevola Ana — Št. Janž.
- Namestniki:
- 36. Bercé Vinko — Št. Janž.
- 37. Levstik Leopold — Krško.
- 38. Troščak Karol — Št. Jernej.

XVIII. Učit. društvo za laški okraj:

- 51. Gnuš Anton — Dol (Hrastnik).
- 52. Četina Ivo — Laško.
- 53. Pukmeister Jakob — Sv. Jedert.
- Namestniki:
- 39. Jurko Vitko — Dol (Hrastnik).
- 40. Stegenšekova Josipina — Laško.
- 41. Drobničeva Nina — Laško.

XIX. Učit. društvo za ptujski okraj:

- 54. Klemenčič Ivan — Ptuj.
- 55. Fleré Nike — Ptuj.
- 56. Kveder Drago — Ptuj.
- 57. Seljgova Irma — Ptuj.
- Namestniki:
- 42. Zolnir Ivan — Ptuj.
- 43. Žiherjeva Anica — Cirkovci.
- 44. Voršičeva Marica — Ptuj.

XX. Savinjsko učit. društvo.

- 58. Jakše Ivo — Vransko.
- 59. Petrak Ivo — Braslovče.
- Namestnika:
- 45. Brišnikova Jana — Orla vas.
- 46. Zotter Ivan — Gomilsko.

XXI. Učit. društvo za šentlenski okraj:

- 60. Kranjc Franjo — Sv. Barbara.
- 61. Koplč Jakob — Sv. Lenart.
- Namestnika:
- 47. Perger Matej — Sv. Jurij.
- 48. Voblič Ciril — Sv. Trojica.

XXII. Učit. društvo za šmarsko-rogaški okraj:

- 62. Verk Miloš — Sv. Križ-Slatina.
- 63. Vošnjakova Franja — Ponikva.
- Namestnika:
- 49. Stritar Josip — Št. Vid.
- 50. Šumer Hinko — Šmarje pri Jelšah.

Društva, ki še niso prijavila delegatov, naj store to nemudoma, kajti do delegacijskega zborovanja je samo še mesec dni. Volite pravilno delegate! Vsak delegat mora imeti namestnika. Vodstvo poverjeništvu: Ljubljana.

Društvene vesti.

+ Šmarsko - rogaško učiteljsko društvo zboruje v nedeljo, dne 1. avgusta t. l. ob polu 11. uri dopoldne v Rogoški Slatini po pri zadnjem zborovanju določenem vspredu.

Učiteljsko društvo za mariborski šolski okraj zboruje v Mariboru v četrtek 5. avgusta ob 10. predpoldne v mali dvorani Narodnega doma.

Dnevni red:

- 1. Poročilo o prvem kongresu jugoslov. učiteljstva v Beogradu.
- 2. Predavanje.
- 3. Okrajno učiteljsko razsodišče.
- 4. Javna kvalifikacija.
- 5. Slučajnosti.

Pridite vsi, ker se bodo razpravljale važne reči. Posamezna vabila na šol. vodstva se vsled poštnih visokih pristojbin ne bodo poslala. Naj zažadostuje to vabilo, Mar. Godec predsednika.

+ Slovenjebistriško učiteljsko društvo zboruje v četrtek dne 5. avgusta t. l. točno ob 10. uri dopoldne v dekliški šoli v Slov. Bistrici. Med običajnimi točkami vzporeda bo petje, poročilo o učit. kongresu v Beogradu, stanovske zadeve in pobiranje članarine. Številne udeležbe se nadeja odbor.

+ Svetolenarško učit. društvo zboruje v sredo 11. avgusta t. l. ob 10. uri pri Sv. Barbari Slov. Gorici in praznuje svojo 50 letnico društvenega obstanka s tem sporedom: 1. Pozdrav in dopis, 2. poročilo o kongresu v Beogradu po ravnatelju tov. Jak. Koplču; 3. slavnostni govor tov. Mat. Pergerja naše 50 letnice; 4. zgodovina

šole in kraja Sv. Barbare Sl. g. niže Maribora poda tov. F. Kranjc; 5. nasveti, predlogi. Društvo prisrčno vabi sosednja društva na to slavnost polstoletnice, ki smo jo dokončali z velikim naporom šoli in narodu v korist. K tej slovesnosti vabimo tudi tov. Zavezinega predsednika! Vse potrebno se bo oskrbelo, da bo vsak udeleženec zadovoljen; pridite! Odbor.

+ Učiteljsko društvo za ptujski okraj zboruje dne 12. avgusta t. l. ob pol 11. uri v Mladiki v Ptuj po sledečem sporedu: 1. Zadnji zapsnik. 2. Dopisi. 3. Smernice za podrobni učni načrt. Poroča g. okr. šol. nadzornik. 4. Poročilo o »Učiteljskem kongresu« v Beogradu. 5. Sprememba pravil. 6. Volitev v razsodišče. 7. Slučajnosti. Pevska vaja ob 10. uri. Ivan Klemenčič, t. č. predsednik.

+ Učiteljsko društvo za ormoški okraj zboruje v četrtek, dne 5. avgusta, ob pol 10. uri predpoldne v šolskem poslopju pri Svetinjah po sledečem vspredu:

- 1. Zapisnik zadnjega zborovanja.
- 2. Dopisi in društvene vesti.
- 3. O učiteljskem kongresu v Beogradu. Poročata okr. šol. nadzornik tov. Pavel Fleré in tovarišica Angela Porekarjeva.
- 4. O spanju in sanjah. Psihološka razprava. Podava tov. ravnatelj Anton Kosi.
- 5. O smernicah za sestavo podrobnega učnega načrta. Podava okr. šol. nadzornik Pavel Fleré.
- 6. Slučajnosti.

Ker se povodom tega zborovanja poslovimo od društvenega podpredsednika tovariša Ludovika Šijanca in njegove soproge Antonije Šijančeve, ki odideta v mariborski šolski okraj, se nadja polnoštevilne udeležbe — odbor.

+ Vabilo. V četrtek 5. avgusta t. l. zboruje v šoli v Dravogradu (pričetek ob 9. uri dopoldne) skupno učiteljsko društvo Pliberk, Maribor, Sloveingradec

Spored:
1. Smernice naše bodoče stanovske politike. Hren.

2. Učiteljski kongres v Beogradu. Močnik.
3. Razno.
Popoldne prosta zabava; igra pliberški salski orkester.

Tovariši pridite vsi!
Učiteljsko društvo pliberškega okraja.
Močnik.

+ Okrajno učit. društvo za cerkniški in loški sodni okraj je zborovalo dne 3. julija t. l. v Cerknici takoj po končani učit. konferenci. Ustanovilo se je v zmislu sklepa deleg. zborovanja učit. razsodišče. Izvoljeni so:

Tov. Matej Jug, nadučitelj na Blokah, predsednik, Mirče Kosin, nadučitelj v Igavasi, nam., Iva Zwölflova, učiteljica v Cerknici, Franjo Zalar, učitelj pri Sv. Trojici, prisednika, Marica Modičeva, učiteljica v Cerknici, Marija Sirknikova, učiteljica v Grahovem, namestnici.

Resolucije maribor. učit. društva so se sprejele skoro soglasno. 5. točka se je po živahni razpravi sprejela z dostavkom tov. Juga, ki se glasi: »V Tovariša naj se sprejmejo le taki članki osebnega in polemičnega značaja, ki so za obrambo stanovske časti neobhodno potrebni.«

Samostojen predlog tov. Kobala, tihoč se okr. šol. nadzornika, je bil sprejet soglasno.

Ko se je z živahno debato rešila še notranja zadeva, je predsednik zaključil zborovanje.

+ Učiteljsko društvo za ormoški okraj je zborovalo dne 10. junija 1920 pri Sv. Bolfenku. Vkljub nestalnemu vremenu se je na prijaznem griču tik mežimurske meje sredi vinorodnih goric zbralo 35 udov — 70%. Kot gostje so se udeležili zborovanja ga. Porekarjeva, gđc. Simonič in naš bivši tovariš Robert Košar.

Tov. predsednik Josip Rajšp pozdravi goste, na novo pristopivšega uda tov. Ivana Goloba, učitelja v Ormožu, častnega člana Ivana Košarja, domačo učiteljsko četvorico, ki je nam zborovalno sobo okužno okinčala ter slednjč vse ostalo mnogoštevilno članstvo.

V vznemelih besedah se potem spominja velmoža na pedagoškem polju, umrlega ravnatelja Henrika Schreiner. Zborovalci so stoji poslušali njegova izvajanja ter zaklicali zaslužnemu pedagogu trikratni »Slava!«

Ker se okrajni šolski nadzornik tov. Pavel Fleré radi nestalnega vremena ni mogel udeležiti zborovanja, je odpadlo njegovo predavanje »O smernicah za sestavo podrobnega učnega načrta.« Kot nadomestilo je podaval bivši tovariš Robert Košar o vinogradstvu v Jugoslaviji. Podal nam je jako zanimive statistične podatke o stanju vinogradništva, o konzumiranju pridelkov in o izvozu. Posnetek predavanja je bil sledeči:

1. Sedanja visoka carina je našemu vinogradništvu na veliko škodo. 2. Pri ljudstvu je treba vzbuditi zanimanje za državno vinarsko društvo, ki bi se naj ustanovilo. 3. Agitirati je med ljudstvom za samostojni vinarski list, kakor hitro bo začel izhajati. 4. Vplivati je na ljudstvo, da zahteva pri vseh zborovanjih, da se pred izdajo gospodarskih postav vedno vprašajo mero-dajne korporacije.

Nato je šolski ravnatelj tov. Anton Kosi podal podrobnosti iz sadjarske ankete, ki se je vršila dne 4. in 5. februaria t. l. pri poverjeništvu za kmetijstvo v Ljubljani. Iz poročila je bilo razvidno, da je bilo na anketi dobro zastopano učiteljstvo, ki je s svojimi stvaralnimi in temeljitimi elaborati pokazalo, da razume tudi to panogo našega narodnega gospodarstva. Poročevalec nam je navedel pri anketi določeni sadni izbor vseh